

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018200341
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádiová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018200341.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu 1: G. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X, L., žalobcu 2: Q. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. L. Č.. XXX a žalobcu 3: K. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. L. Č.. XXX, všetci zastúpení: JUDr. Norbert Horváth, advokát, so sídlom Slnecná 592/2, Galanta, IČO: 309 583 00, proti žalovanému: Okresný úrad Trebišov, so sídlom M. R. Štefánika 1161/184, Trebišov, o preskúmanie zákonnosti opatrenia orgánu verejnej správy č. OU-TV-PLO-2017/010423 zo dňa 13. novembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcov 1, 2, 3 proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/29/2018-93 zo dňa 18. októbra 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/29/2018-93 zo dňa 18. októbra 2018 z r u š u j e a v r a c i a správneho súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“, „krajský súd“) uznesením č.k. 6S/29/2018-93 zo dňa 18.10.2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“, „uznesenie krajského súdu“) žalobu žalobcov 1, 2, 3 (ďalej len „žalobcov“), ktorým sa domáhali preskúmania zákonnosti opatrenia orgánu verejnej správy - žalovaného zo dňa 13.11.2017, č. OU-TV-PLO-2017/010423 (ďalej len „preskúmané opatrenie“, „opatrenie žalovaného“), postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej iba „SSP“) ako neprípustnú odmietol. V dôvodoch rozhodnutia konštatoval, že z obsahu žaloby, ako aj z obsahu vyjadrenia žalovaného a z opatrenia žalovaného, ktorého preskúmania sa žalobcovia domáhajú, je zrejmé, že žalobcovia sa domáhali zrušenia opatrenia žalovaného, ktorého určenia neplatnosti sa žalobcovia môžu domôcť iba na základe žaloby v civilnom procese, pretože to, čo žalobcovia v žalobe tvrdia a čo v konečnom dôsledku sleduje (odstránenie evidencie zmluvy o postúpení užívania poľovného revíru na základe neplatnosti zmluvy), patrí jednoznačne do právomoci súdov v civilnom procese, pretože zmluva je svojou povahou jednoznačne súkromnoprávnym aktom, ktorý vyjadruje zmluvne vyjadrenú vôľu jej účastníkov, ako na to správne poukázal aj žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe.

2. Správny súd konštatoval, že pretože na vykonávanie evidencie zmluvy sa nevzťahuje subsidiárne Správny poriadok (§ 79 ods. 2 písm. c/ zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o poľovníctve“ alebo „zákon č. 274/2009 Z.z.“) a okresný úrad, odbor pozemkový a lesný je oprávnený preskúmať zmluvu len v rozsahu formálnych náležitostí vymedzených v § 16 ods. 1 a 2 zákona o poľovníctve, vychádzajúc z notárskej zápisnice osvedčujúcej priebeh zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov (§ 5 ods. 5 zákona o poľovníctve), potom zmluva vlastníkov spoločného poľovného revíru o jeho užívaní (§ 12 zákona o poľovníctve), ako aj zmluva o užívaní poľovného revíru (§ 13 zákona o poľovníctve) predstavuje súkromnoprávny prvok.

3. Ďalej správny súd uviedol, že pokiaľ je sporné, či takáto zmluva bola platne uzavretá, napr. z dôvodu nedodržania zákonom ustanovených podmienok týkajúcich sa zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov, potom je namieste domáhať sa ochrany v civilnom sporovom konaní osobitnou žalobou na určenie neplatnosti zmluvy, ktorú je nutné pripustiť ako osobitný žalobný typ mimo rámca žalôb upravených v rámci § 137 písm. c/ a d/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba „CSP“). Takouto žalobou sa však nemožno domáhať určenia práva poľovníctva alebo určenia výkonu práva poľovníctva, pretože toto patrí v zásade vždy tomu, v koho prospech je zaevidovaná zmluva.

4. Určenie neplatnosti zmluvy však má potom za následok jej vyradenie z evidencie (čo žalobcovia svojou žalobou sledujú), a teda aj zánik výkonu práva poľovníctva v zmysle ust. § 17 ods. 3 zákona o poľovníctve.

5. S poukazom na komentár k SSP správny súd konštatoval, že v správnom súdnictve nemožno riešiť, a to ani ako predbežnú otázku, skutočnosť, či zmluva vlastníkov spoločného poľovného revíru o jeho užívaní alebo zmluva o užívaní poľovného revíru boli platne uzavreté, pretože takéto oprávnenie nemá ani orgán verejnej správy v administratívnom konaní o ich zaevidovaní, ale len súd v civilnom sporovom konaní (pozri komentár k SSP).

6. Krajský súd nepovažoval za potrebné rozhodnúť o návrhu žalobcov na priznanie odkladného účinku ich správnej žaloby vzhľadom na povahu a nemeritórny spôsob rozhodnutia.

7. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP, keď neúspešným účastníkom konania, ktorými boli žalobcovia, právo na náhradu trov konania nepriznal, keď žalovaný si právo na náhradu trov konania v zmysle § 168 SSP neuplatnil.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

8. Proti rozhodnutiu správneho súdu podali riadne a včas žalobcovia (ďalej aj „sťažovatelia“) kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhali zrušenia napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie správneho súdu. V kasačnej sťažnosti sťažovatelia poukázali na absolútnu nepresvedčivosť a nelogickosť odôvodnenia napadnutého uznesenia, a tým na jeho nesúladsť o.i. s ust. § 139 ods. 2 veta prvá a tretia v spojení s ust. § 147 ods. 2 SSP.

9. Podľa sťažovateľov správny súd absolútne nelogicky cituje na vec sa nevzťahujúce ust. § 7 písm. d/ SSP, obsahujúce výpočet rozhodnutí a opatrení správnych orgánov, ktoré súdnemu prieskumu nepodliehajú, pričom je na prvý pohľad jasné, že napadnuté opatrenie nemožno subsumovať pod správne akty uvedené v citovanom ustanovení, pričom nejde o súkromnoprávny spor, resp. súkromnoprávnu vec, kde je daná právomoc súdu v civilnom procese, aj keď to správny súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatuje.

10. V súvislosti s vyššie uvedeným sa, podľa sťažovateľov, javí úplne nepochopiteľný odkaz správneho súdu na ust. § 98 ods. 1 písm. g/ SSP (ods. 5 odôvodnenia napadnutého uznesenia), o ktoré odmietnutie

správnej žaloby oprel.

11. V odôvodnení napadnutého uznesenia správny súd o.i. uviedol: „Pokiaľ je sporné, či takáto zmluva bola platne uzavretá..., potom je na mieste domáhať sa ochrany v civilnom sporovom konaní...“ Sťažovatelia na margo uvedeného vyjadrenia správneho súdu podotkli, že výber formy právnej ochrany nemôže nikomu vnútiť justičný orgán, pokiaľ mu právny poriadok poskytuje v tomto smere možnosti výberu. Sťažovatelia sa pre podanie správnej žaloby rozhodli na základe toho, že v prípade správnej žaloby vystupuje na strane žalovaného jediný subjekt, a to správny orgán, ktorý napadnuté opatrenie vydal. Pri civilnej žalobe je na strane žalovaných z dôvodu núteného procesného spoločenstva (ust. § 78 CSP) pri rešpektovaní miery rozdrobenia vlastníckych vzťahov v PR Kamenec (vyše 2000 identifikovaných vlastníkov) dôvodný predpoklad toho, že na strane žalovaných budú vystupovať stovky subjektov (vlastníkov poľovných pozemkov v rámci PR Kamenec). Navyše považovali žalobcovia za potrebné vyjadriť svoj názor, že Zmluva o užívaní PR Kamenec je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom na absolútne neplatný právny úkon je nutné prihliadať ex offa a táto neplatnosť pôsobí erga omnes. Ak by bol žalovaný na absolútnu neplatnosť prihliadol, napadnuté opatrenie by nikdy nebol vydal.

12. Konštatovanie správneho súdu obsiahnuté v bode 10 odôvodnenia napadnutého uznesenia („...nemožno riešiť... ako predbežnú otázku, skutočnosť, či ...zmluva o užívaní poľovného revíru bola platne uzavretá, pretože takéto oprávnenie nemá ani orgán verejnej správy v administratívnom konaní o ich zaevidovaní, ale len v civilnom sporovom konaní.“) je podľa sťažovateľov absolútne nelogické a popiera základný zmysel právnych následkov absolútne neplatného právneho úkonu. Tento právny názor správneho súdu nemá podľa sťažovateľov oporu v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise, aj keď obsahuje odkaz: „pozri komentár k SSP“, ktorý bližšie nešpecifikuje.

13. Sťažovatelia poukázali aj na názor odbornej verejnosti (napr. vysvetlivky k ust. § 37 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, komentár súvisiace predpisy, V. vydanie, Jaromír Svoboda a kolektív, Eurounion, spol. s r.o., Bratislava 2004), v zmysle ktorého absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona (ex lege) a pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému. Každý, kto má na tom naliehavý právny záujem, môže sa jej dovolávať bez časového obmedzenia súdnou i mimosúdnou cestou. Z takéhoto úkonu právne následky nenastanú, a to ani dodatočným schválením (ratihabíciou). Každý musí na túto neplatnosť prihliadať, resp. z nej musí vyvodzovať dôsledky aj bez návrhu (ex offa) z úradnej povinnosti. Verejný záujem tu prevažuje nad osobnými záujmami účastníkov absolútne neplatného právneho úkonu.

14. Absolútne zmätočným je podľa sťažovateľov vyjadrenie správneho súdu obsiahnuté v bode 6 napadnutého uznesenia, kde uviedol: „...z obsahu žaloby, ako aj z obsahu vyjadrenia žalovaného a z opatrenia žalovaného... je zrejmé, že žalobcovia sa domáhali zrušenia opatrenia žalovaného, ktorého určenie neplatnosti sa žalobcovia môžu domôcť iba na základe žaloby v civilnom procese...“. Z uvedeného konštatovania jednoznačne vyplýva, že z pohľadu správneho súdu bolo nesporné, že žalobcovia sa svojou správnu žalobou domáhali zrušenie opatrenia žalovaného o evidencii Zmluvy o užívaní PR Kamenec, nie určenia neplatnosti Zmluvy o užívaní PR Kamenec, t.j. nejedná sa o súkromnoprávnu vec, resp. inú súkromnoprávnu vec, v ktorom je daná právomoc súdu v civilnom procese a tým v zmysle ust. § 7 písm. d/ SSP vec nepodliehajúcu súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva. Zároveň považovali za nutné konštatovať, že opatrenia správnych orgánov o evidencii zmlúv o užívaní poľovných revírov nie sú preskúmateľne civilnými súdmi, ako to uviedol správny súd, ale výlučne súdmi v rámci správneho súdnictva.

15. Žalobcovia vo svojej správnej žalobe primárne vytýkali napadnutému opatreniu, resp. administratívne postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal to, že žalovaný nevykonával dokazovanie potrebné na zistenie splnenia podmienok na možnosť, resp. nutnosť zaevidovania Zmluvy o užívaní PR Kamenec podľa § 16 zákona o poľovníctve (body V až VII, str. 11 až 21 a body III a IV, str. 4 až 10 správnej žaloby) venujúce sa skutkovému stavu a nezákonnosti Zmluvy o užívaní PR Kamenec zakotvili

do správnej žaloby ako argumentáciu vo vzťahu k tvrdeniam o absolútnej neplatnosti Zmluvy o užívaní PR Kamenec. Z obsahu správnej žaloby a z argumentácie v nej uvedenej, vrátane navrhovaného petitu je nesporné, čoho sa žalobcovia svojou správnu žalobou domáhali.

16. Z hľadiska hospodárnosti a rýchlosti konania žalobcom nebolo jasné, z akého dôvodu správny súd vôbec doručil žalovanému správnu žalobu na vyjadrenie, keď podľa jeho právneho názoru existoval dôvod na odmietnutie žaloby. Ak už správny súd zvolil postup podľa ust. § 105 ods. 2 písm. a/ SSP (systematicky zaradeného medzi ustanovenia týkajúceho sa prípravy pojednávania), je otáznne, prečo nenariadil na prejednanie veci samej pojednávanie. Rovnako sťažovatelia považovali za nelogické vysvetlenie obsiahnuté v bode 11 odôvodnenia napadnutého uznesenia správneho súdu, ktorým odôvodňuje absenciu rozhodnutia o návrhu žalobcov na pripustenie odkladu správnej žalobe. Kogentné ust. § 187 ods. 3 SSP veľmi jasne a bezvýnimočne zakotvuje lehotu na vydanie rozhodnutia, vychádzajúc z odseku 3 odôvodnenia napadnutého uznesenia, malo byť vyjadrenie žalovaného doručené správny súdu 24. júla 2018.

17. Správny súd sa podľa sťažovateľov v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nevysporiadal s ich sťažnosťou týkajúcou sa voľby typu žaloby uvedenou na str. 15-21 správnej žaloby. Sťažovatelia ako jedny z príloh správnej žaloby správny súdu, tak ako je to uvedené už vyššie, predložili rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžo/72/2014 a 4Sžr/73/2016. Pokiaľ ide o konštantnú judikatúru, čo do povinnosti preskúvania opatrení o evidencii zmlúv o užívaní poľovných revírov, sťažovatelia v správnej žalobe príkladmo poukázali na dve vyššie označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z oboch týchto rozhodnutí vyplýva, že predmetom preskúvania súdov môžu byť i také individuálne správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti rozhodnutia, ale dotýkajú sa alebo sa môžu dotknúť práv, resp. právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa na základe ustálenej súdnej praxe považujú o.i. opatrenia vydané ako právno-aplikačné akty.

18. Argumentácia správneho súdu obsiahnutá v bode 7 odôvodnenia napadnutého uznesenia („...okresný úrad ...preskúmať zmluvu len v rozsahu formálnych náležitostí vymedzených v ust. § 16 ods. 1 a 2 zákona o poľovníctve, vychádzajúc z notárskej zápisnice osvedčujúcej priebeh zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov...“) je v príkrom rozpore s vyššie uvedenými rozhodnutiami kasačného súdu a zásadami logického a systematického výkladu relevantných ustanovení zákona o poľovníctve. § 5 ods. 5 veta tretia zákona o poľovníctve jasne hovorí o tom, že notárska zápisnica nie je o výsledkoch, ale o priebehu zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov.

19. Proces evidencie zmluvy o užívaní poľovného revíru sa aj napriek vylúčeniu pôsobnosti Správneho poriadku (zákon č. 71/1967 Zb. riadi zásadou materiálnej a nie formálnej pravdy, ako to uvádza žalovaný. Vo vzťahu k judikatúre, na ktorú žalobcovia v rámci svojej správnej žaloby poukázali, sa žiada dodať taktiež to, že v zmysle nej je úlohou orgánov štátnej správy na úseku poľovníctva vecne a miestne príslušných na posudzovanie žiadostí o zaevidovanie zmlúv o užívaní poľovného revíru prihliadať na notársku zápisnicu zo zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov a nie to, či boli alebo neboli splnené podmienky na zaevidovanie zmluvy o užívaní poľovného revíru.

20. Vo vzťahu k vyjadreniu žalovaného o záväznosti notárskej zápisnice ako verejnej listiny a zákonnej domnienke o prezumpcii jej pravdivosti, ktorý si správny súd osvojil, považovali sťažovatelia za nutné povedať v prvom rade to, že ide o vyvrátiteľnú domnienku a nemajú problém dokázať pravdivosť svojich tvrdení v tom smere a rozsahu ako bolo uvedené v ich správnej žalobe a uniesť v tomto smere dôkazné bremeno.

21. Taktiež uviedli, že podľa ust. § 16 ods. 1 veta tretia zákona o poľovníctve súčasťou žiadosti o evidenciu zmluvy je notárska zápisnica osvedčujúca priebeh zhromaždenia. Zákonodarca pritom poznámkou k uvedenému ustanoveniu odkazuje na ust. § 64 Notárskeho poriadku (zákon č. 323/1995 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov, ďalej v texte len „Notársky poriadok“), kde v ods. 1 ustanovuje, že notár je oprávnený osvedčiť aj iné skutočnosti, najmä priebeh

losovania alebo predloženie vecí, ak majú právny význam, a ak sa uskutočnili v prítomnosti notára.

22. V danom prípade kogentné ust. § 16 ods. 1 veta tretia zákona o poľovníctve stanovuje ako obligatórnu súčasť žiadosti o evidenciu zmluvy notársku zápisnicu osvedčujúcu priebeh, nie výsledky zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov. Ak by mal zákonodarca záujem na tom, aby „odbremenil“ okresné úrady od povinnosti vykonať pomerne rozsiahle dokazovanie týkajúce sa skúmania splnenia podmienok na možnosť zaevidovania zmluvy o užívaní poľovného revíru, nebol by do ust. § 16 ods. 1 veta tretia zákona o poľovníctve zakomponoval pojem „priebeh“ a nebol by v poznámke uvedený odkaz na ust. § 64 Notárskeho poriadku, ale bol by použil pojem „splnenie podmienok“ a v poznámke by odkázal na ust. § 63a Notárskeho poriadku. To isté sa podľa právneho názoru žalobcov vzťahuje aj na postup notára pri koncipovaní obsahu notárskej zápisnice.

23. V súvislosti s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax sťažovatelia poukázali na § 139 ods. 3 SSP podľa ktorého, ak sa správny orgán odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je podľa sťažovateľov jednoznačne zrejmé, že správny súd povinnosť vyplývajúcu pre neho z citovaného ustanovenia nerešpektoval.

24. Správny súd si namiesto seriózneho odôvodnenia odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe osvojil právny názor prokuratúry citovaný vo vyjadrení žalovaného zo dňa 24.07.2018, ktorý je v príkrom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou. Vôbec sa nevenoval prevereniu tvrdenia žalovaného o tom, že v procese skúmania podmienok na evidenciu Zmluvy o užívaní PR Kamenec vykonal dokazovanie v zmysle § 16 zákona o poľovníctve a dokonca z obsahu napadnutého uznesenia nie je zrejmé ani to, či mu bol doručený administratívny spis žalovaného, prípadne, či sa s jeho obsahom oboznámil.

25. Sťažovatelia opätovne zhodne so svojou správnu žalobou zdôraznili, že v danom prípade nie je podanie žaloby samoučelné, nakoľko jednoznačne smeruje k ochrane práv a oprávnených záujmov skutočných vlastníkov poľovných pozemkov, pretože len oni sú oprávnení uzavrieť zmluvu o užívaní poľovného revíru a je na ich slobodnej vôli, či túto možnosť i využijú, resp. aké podmienky si dojednávajú.

26. Sťažovatelia majú za to, že listinnými dôkazmi priloženými k žalobe preukázali správne súdu, že podanie správnej žaloby nie je len šikanóznym prostriedkom, ale argumentujú pritom absolútnou neplatnosťou Zmluvy o užívaní PR Kamenec a nevykonaním dokazovania v zmysle § 16 ods. 1, ods. 2 zo strany žalovaného v procese skúmania podmienok na možnosť, resp. povinnosť zaevidovania Zmluvy o užívaní PR Kamenec dostatočným spôsobom preukazuje ukrátenie žalobcov na svojich právach a právom chránených záujmoch.

27. V konkrétnej rovine majú žalobcovia záujem spolu s ďalšími vlastníkami poľovných pozemkov, resp. ich splnomocnenými zástupcami zvolať opätovne a v súlade s príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákonom o poľovníctve, zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov, na ktorom sa legitímnym spôsobom rozhodne o budúcom užívateľovi PR Kamenec. Bez zrušenia napadnutého rozhodnutia to však nie je, z pohľadu platnej a účinnej legislatívy, možné a aj keby zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov zvolali a toto zhromaždenie by odhlasovalo uzavretie novej zmluvy o užívaní PR Kamenec, nebolo by možné ju zaevidovať zo strany žalovaného ako vecne a miestne príslušného orgánu verejnej správy (viď § 16 ods. 2 zákona o poľovníctve).

28. Sťažovatelia na margo preskúmateľnosti napadnutého opatrenia podľa prvej hlavy tretej časti SSP poukazujú na jeho ust. § 2 ods. 2, podľa ktorého každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok v ňom ustanovených domáhať ochrany na správnom súde.

29. Podľa sťažovateľov je nesporné, že napadnuté opatrenie, s prihliadnutím na všeobecne akceptovaný princíp generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou platný pre správne súdnictvo, je súdne

preskúmateľné, nakoľko môže mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcov, a to v danom prípade podľa prvej hlavy tretej časti SSP. Opačný právny názor na posúdenie opodstatnenosti druhu žaloby by znamenal rozpor so zásadou denegatio iustitiae, čím by sa žalobcom odňala možnosť konať pred súdom.

30. Sťažovatelia v súvislosti s preskúmateľnosťou napadnutého opatrenia poukázali, zhodne so svojou správnu žalobou, opätovne aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 138/03 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. 5Sžp/5/2011, 8Sžp/14/2011 a 3Sžp/3/2011, v zmysle ktorých môžu byť predmetom preskúmania súdov i také individuálne správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti rozhodnutia, ale dotýkajú sa alebo sa môžu dotknúť práv, resp. právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa na základe ustálenej súdnej praxe považujú o.i. opatrenia vydané ako právno-aplikačné akty. Sťažovatelia zdôraznili, že nemožno mať pochyb o tom, že napadnuté opatrenie je individuálnym správnym aktom s konštitutívnymi účinkami, pretože na jeho základe sa zavrášilo postúpenie užívania PR Kamenec, čo znamená, že sa priamo dotýka výkonu vlastníckych práv.

31. Podľa právneho názoru sťažovateľov je zrejmé, že správny súd vec rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako kasačného súdu, čo predstavuje sťažnostný dôvod podľa ust. § 440 ods. 1 písm. g/ a písm. h/ SSP.

32. Prípustnosť kasačnej sťažnosti voči napadnutému uzneseniu vyplýva z ust. § 438 ods. 1 v spojení s ust. § 439 SSP, nakoľko smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu. V prípade napadnutého uznesenia sa podľa sťažovateľov nejedná o rozhodnutie uvedené v § 439 ods. 2 Správneho poriadku a prípustnosť kasačnej sťažnosti nevyklučuje ani ust. § 439 ods. 3 Správneho poriadku, nakoľko sa opiera o dôvody uvedené v ust. § 440 SSP (konkrétne ust. § 440 ods. 1 písm. g/ a písm. h/), pričom sťažnostný dôvod je sťažovateľmi v článku II kasačnej sťažnosti vymedzený v súlade s ust. § 440 ods. 2 SSP.

33. Sťažovatelia zdôraznili, že z hľadiska odôvodnenia kasačnej sťažnosti neuplatňujú, v porovnaní so svojou správnu žalobou, nové skutočnosti a dôkazy, čím spĺňajú aj procesnú podmienku obsiahnutú v ust. § 441 SSP.

34. Z hľadiska rozhodovacej praxe kasačného súdu, čo do rozhodnutia o kasačnej sťažnosti voči uzneseniu krajského súdu odôvodnenému skutkovo takmer identicky, sťažovatelia priložili ku kasačnej sťažnosti uznesenie kasačného súdu sp.zn. 3Sžk/33/2017 zo dňa 8. augusta 2018.

35. Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadajú správny súd, aby po bezodkladnom vykonaní procesných úkonov v zmysle ust. § 450 SSP predložil kasačnému súdu všetky listiny v zmysle ust. § 451 SSP.

36. Kasačnému súdu sťažovatelia navrhli, aby napadnuté uznesenie, s prihliadnutím na jeho vyššie špecifikované právne vady, v zmysle ust. § 462 ods. 1 SSP svojím uznesením zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

37. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný podaním z 31.12.2018, v ktorom žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcov odmietol a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je potrebné

zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcov je dôvodná.

40. Správny súd rozhodol na základe vysloveného právneho názoru, keď považoval, z dôvodov, ktoré uviedol v napadnutom uznesení, pri skúmaní podmienok evidencie zmluvy podľa zákona o poľovníctve, z hľadiska skúmania jeho platnosti z dôvodov nedodržania zákonom ustanovených podmienok týkajúcich sa zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov za skutočnosť, ktorú je možné skúmať ako spornú skutočnosť v civilnom sporovom konaní osobitnou žalobou na určenie neplatnosti zmluvy, ktorú je nutné pripustiť ako osobitný žalobný typ mimo rámca žalôb upravených v rámci civilného sporového poriadku. Konštatoval, že v správnom súdnictve nie je možné riešiť, a to ani ako predbežnú otázku skutočnosť, či zmluva vlastníkov spoločného poľovného revíru o jeho užívaní alebo zmluva o užívaní poľovného revíru bola platne uzavretá, pretože takéto oprávnenie podľa právneho názoru správneho súdu nemá ani orgán verejnej správy v administratívnom konaní o ich zaevidovaní, ale len súd v civilnom sporovom konaní.

41. Kasačný súd považuje za nevyhnutné poukázať na to, že zaevidovanie zmluvy o užívaní poľovného revíru je individuálny správny akt s deklaratórnymi účinkami, pretože na jeho základe dochádza k zavŕšeniu postúpenia užívania poľovného revíru jeho vlastníckmi, resp. vlastníckmi poľovných pozemkov, ktoré do tohto revíru patria na poľovnícku organizáciu podľa § 32 zákona o poľovníctve, čo znamená, že sa priamo dotýka výkonu vlastníckych práv k týmto pozemkom. Tento správny akt - opatrenie, podľa kasačného súdu a doterajšej jednotnej súdnej praxe, podlieha súdnemu prieskumu, čo vyplýva z ustálenej rozhodovacej činnosti správnych súdov i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu, ale aj ako súdu kasačného. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžr/73/2016 zo dňa 06.06.2017: „Podmienky, ktoré musia byť splnené pri postúpení užívania poľovného revíru stanovuje zákon o poľovníctve. Prvou a základnou podmienkou je, že zmluvu musia podpísať vlastníci spoločného poľovného revíru, vlastníci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru. Táto podmienka musí byť splnená už v čase uzatvárania zmluvy podľa § 13 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z., a to doložením dokladov o vlastníctve konkrétneho vlastníka pozemku zaradeného do poľovného revíru v čase jej uzatvárania, aby bolo možné naplniť hmotnoprávnu podmienku na uzavretie zmluvy podľa § 13 zákona č. 274/2009 Z.z. a zistiť nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru. Splnenie tejto podmienky musí byť preukázané v čase uzatvárania zmluvy a následne je preverené správnym orgánom po predložení žiadosti o zaevidovanie zmluvy. Pokiaľ jednotliví vlastníci nepodpíšu takúto zmluvu osobne, je potrebné písomné splnomocnenie vlastníka preukázať, kto za neho a v akom rozsahu koná, kedy bola plná moc udelená.“

42. S poukazom na ust. § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 274/2009 Z.z. treba konštatovať, že činnosť správneho orgánu (žalovaného) disponujúceho zákonným oprávnením vykonávať evidenciu zmluvy o užívaní poľovného revíru nie je iba automatická, majúca formálno-technický charakter, ale tento orgán verejnej správy je povinný v tomto procese najprv zistiť, či nie sú splnené negatívne podmienky, brániace evidencii tejto zmluvy, a to či na užívanie poľovného revíru nie je už zaevidovaná iná zmluva, či na evidenciu predkladaná zmluva spĺňa náležitosti podľa § 14 ods. 3 zákona č. 274/2009 Z.z. a či je táto zmluva uzatvorená medzi subjektmi podľa § 13 ods. 1 cit. zákona. Následne orgán verejnej správy vykonávajúci evidenciu zmluvy o užívaní poľovného revíru skúma, či subjekty, ktoré ju uzatvorili a ktoré na jej základe postúpili právo užívania poľovného revíru v ich spoluvlastníctve v prospech iného subjektu mali na jej uzavretie oprávnenie. Kasačný súd je v prejednávanej veci rovnakého právneho názoru ako vyslovili v obdobných veciach správne súdy, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd a kasačný súd v konaniach napr. sp.zn. 6Sžo/88/2014, sp.zn. 10Sžk/11/2018, sp.zn. 8Sžk/10/2018 zo dňa 22.08.2019, sp.zn. 5Sžk/1/2018 zo dňa 28.03.2018 a konštatuje, že rozhodnutie orgánu štátnej správy na úseku poľovníctva o zaevidovaní (nezaevidovaní) zmluvy o užívaní poľovného revíru (ďalej

len „opatrenie orgánu verejnej správy“) podlieha súdnemu prieskumu podľa SSP a podliehalo aj za účinnosti OSP podľa druhej hlavy piatej časti OSP, aj keď na konanie o zaevidovaní zmluvy o užívaní poľovného revíru sa nevzťahuje správny poriadok, okamihom zaevidovania, resp. nezaevidovania tejto zmluvy, oprávnený zo zmluvy nadobúda právo (resp. mu nebolo priznané právo) na užívanie poľovných pozemkov uznaného poľovného revíru a súčasne z toho plynúce povinnosti (§ 25 zákona č. 274/2009 Z.z.).

43. Kasačný súd zdôrazňuje, že žalovaný ako orgán verejnej správy je kompetentný evidovať, resp. nezaevidovať zmluvu o užívaní poľovného revíru, uzavretú podľa § 13 zákona č. 274/2009 Z.z. potom, čo preskúmava, v rámci kompetencií vymedzených v § 16 zákona č. 274/2009 Z.z. predloženú zmluvu o užívaní poľovného revíru, a to z hľadiska, či je uzatvorená podľa § 13 ods. 1 a či ju podpísali vlastníci spoločného poľovného revíru vlastníaci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru, keď súčasťou takejto žiadosti o evidenciu zmluvy o užívaní poľovného revíru je notárska zápisnica osvedčujúca priebeh zhromaždenia. Zákonodarca v zákone č. 274/2009 Z.z. vymedzil v § 16 kompetenciu žalovaného ako orgánu verejnej správy v súvislosti s vydávaním opatrení o evidovaní alebo neevidovaní predložených zmlúv o užívaní poľovného revíru a vymedzil „právne mantinely“ skúmania zákonnosti uzatvorenej zmluvy o užívaní poľovného revíru, v ktorých je kompetentný žalovaný, ako orgán verejnej správy, predložený návrh zmluvy o užívaní poľovného revíru preskúmať.

44. V tomto kontexte nie je možné potom konštatovať, že opatrenie orgánu verejnej správy, ktorý zaevidoval alebo nezaevidoval zmluvu o užívaní poľovného revíru a ktorý posudzoval žiadosť o evidenciu zmluvy, v zmysle kompetencií, ktoré mu zákonodarca vymedzil v § 16 zákona č. 274/2009 Z.z., že by nekonal, vydaním opatrenia o evidovaní alebo neevidovaní zmluvy, ako orgán verejnej správy a že by jeho akt - opatrenie, nebolo individuálnym správnym aktom.

45. Uvedený záver nevyvracia ani skutočnosť, že zmluva o postúpení užívania poľovného revíru, resp. zmluva o užívaní poľovného revíru je súkromnoprávnym aktom a určenie jej neplatnosti sa možno domáhať v civilnom konaní. Za verejnoprávny charakter je potrebné však považovať kompetencie žalovaného vymedzené v § 16 zákona č. 274/2009 Z.z. vo väzbe na úpravu zmluvy o užívaní poľovného revíru v § 13 a nasl. zákona č. 274/2009 Z.z.

46. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g/ SSP vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

47. Právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku, ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

48. V súvislosti s uvedeným kasačný súd konštatuje, že v postupe krajského súdu pri rozhodovaní o predmetnej právnej veci zistil nedostatok právneho posúdenia, keď krajský súd ustálil, že preskúvané opatrenie orgánu verejnej správy, ktorý zmluvu o užívaní poľovného revíru zaevidoval a posudzoval žiadosť o evidenciu zmluvy, v zmysle kompetencií, ktoré mu zákonodarca vymedzil v § 16 zákona č. 274/2009 Z.z., nekonal ako orgán verejnej správy a že jeho akt - opatrenie nebolo individuálnym správny aktom.

49. Kasačný súd dospel k inému právnemu názoru než správny súd. Z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 SSP).

50. Správny súd sa v ďalšom konaní vysporiada s otázkou aktívnej legitímácie žalobcov v konaní a posúdi včasnosť podania správnej žaloby proti opatreniu žalovaného a po vyhodnotení splnenia týchto zákonných podmienok pre súdny prieskum následne pristúpi k súdnemu prieskumu opatrenia v merite veci. Vysloveným právnym názorom kasačného súdu je správny súd viazaný (§ 469 SSP).

51. Správny súd v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.